

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Estètica i Religió

Subtítol de l'assignatura: “Les ambigüitats del sagrat en l'art contemporani. El cas Antoni Tàpies”

Codi de l'assignatura: 30798

Tipus: Obligatòria Optativa Segons especialitat cursada

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: castellà

Professor/s responsable/s (curs 2012 - 2013): Amador Vega Esquerra

Descriptor (màx. 5 línies):

Alguns dels artistes més significatius del segle XX han assenyalat l'obra d'art com el lloc d'expressió i manifestació del sagrat, no sempre lligat a un context religiós. Entre altres artistes s'analitzarà amb detall l'obra plàstica i escrita d'Antoni Tàpies (1923-2012) i especialment la intervenció que va dur a terme a la “Sala de Reflexió” de la Universitat Pompeu Fabra

Objectius formatius (màx. 5 línies):

Desenvolupar la capacitat comprensiva i interpretativa de l'estudiant, tant a partir d'una lectura detinguda de les imatges plàstiques com dels textos que permetin la seva hermenèutica.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

Capacitat d'articular un discurs complex. Capacitat de crítica i autocrítica. Capacitat d'anàlisi i síntesi. Capacitat de reflexió sobre el valor estètic i d'anàlisi de les relacions.

Competències específiques:

Capacitat per establir relacions entre la teologia, el pensament filosòfic, i les arts.

Programa (màx. 10 temes):

1. Art sagrat, art religiós, culte i experiència estètica.
2. La recepció de la mística medieval alemanya en Mathias Grünewald: *l'Altar d'Isenheim* (ca. 1512-1516).
3. Aspectes del sagrat des de 1916 fins als nostres dies.
4. Mística i abstracció: de Kandinsky a Rothko.
5. "L'estètica negativa" d'Oteiza.
6. Les escultures d'Anish Kapoor.
7. Bill Viola: un art meditatiu.
8. Antoni Tàpies: entre Orient i Occident.
9. Anàlisi de la "Sala de Reflexió" de la Universitat Pompeu Fabra.
10. Conclusions: paradigmes per a una nova morfologia del sagrat.

Metodologia d'ensenyament (màx. 5 línies):

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

Criteris i procediments d'avaluació (màx. 5 línies):

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

Bibliografia seleccionada (màx. 10 ítems):

- Hans Belting, *Imagen y culto*, Akal, Madrid 2009.
- Juan-Eduardo Cirlot, *Tàpies*, Omega, Barcelona 1999.
- Lluís Duch, *La religión en el siglo XXI*, Siruela, Madrid 2012.
- Roger Lipsey, *The Spiritual in Twentieth-Century Art*, Dover Publications, Mineola, New York 1988.
- Sheldon Nodelman, *The Rothko Chapel Paintings, Origins, Structure, Meaning*, University of Texas Press, Austin 1997.
- Jorge Oteiza, *Quousque tandem... Ensayo de interpretación estética del alma vasca*, Edición crítica a cargo de A. Vega, en colaboración con Jon Echeverría (Edición de las Obras Completas de J. Oteiza), Fundación Museo J. Oteiza, Pamplona 2007.
- Giovanni Reale, *I misteri dell'altare di Isenheim di Grünewald*, Bompiani, Milán 2006.
- Mark Rothko, *The Artist's Reality. Philosophies of Art*, edición e introducción de Christopher Rothko, Yale University Press, New Haven y Londres 2004.

- Mark C. Taylor, *Disfiguring. Art, Architecture, Religion*, The University of Chicago Press, Chicago y Londres 1992.
- Amador Vega, *Sacrificio y creación en la pintura de Rothko*, Siruela, Madrid 2010.